

KINNITATUD
Otepää Lasteaia direktori
15.04.2025
käskkirjaga nr 1-4/6

ÕPPEKAVA

OTEPÄÄ 2025

SISUKORD

SISUKORD	2
EESSÕNA	4
1. LIIK JA ERIPÄRA	5
2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID	5
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED	6
3.1. Õpikäsitus	8
3.2. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu.....	9
3.3. Valdkondade sisu ja eeldatavad tulemused vanusegruppide kaupa	9
3.3.1. Tervisekasvatus	10
4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS JA KAVANDAMINE	11
4.1. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused	11
4.2. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine rühmas	11
4.2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine liitrühmas	12
4.3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus rühmas	12
4.3.1. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus liitrühmas	13
4.4. Õppe- ja kasvatustegevuse analüüs	13
4.5. Õpetaja vastutus õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja kavandamisel	13
5. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE	14
5.1. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted	14
5.2. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise korraldus	15
6. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE	16
6.1. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus	17
7. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA	17
7.1. Lapsevanemaga koostöö põhimõtted	17
7.2. Lapsevanemaga koostöö korraldus	18
8. ÕPPEKAVA UUENDAMINE, TÄIENDAMINE JA AVALIKUSTAMINE.....	18
KOOSKÕLASTUSED	19
LISAD.....	21
Lisa 1. Üldoskused.....	21
Lisa 2. Valdkond tervisekasvatus	21
Lisa 3. Valdkond mina ja keskkond	21
Lisa 4. Valdkond keel ja kõne	21
Lisa 5. Valdkond matemaatika.....	21
Lisa 6. Valdkond kunst.....	21
Lisa 7. Valdkond muusika.....	21
Lisa 8. Valdkond liikumine	21

Otepää Lasteaia õppekava

Lisa 10. Rühma tegevuskava ja stendi kohustuslikud osad	21
Lisa 14. Koolivalmiduskaart.....	21
Lisa 15. Koolivalmiduskaardi juhend	21
Lisa 16. Arenguestluse kokkuvõte	21
Lisa 17. Pähklikese tunnistus.....	21
Lisa 18. Võrukaela tunnistus.....	21
Lisa 19. IAK	21
Lisa 20. Otepää Lasteaia lapse arengukaart (1-2aastane).....	21
Lisa 21. Otepää Lasteaia lapse arengukaart (3–6aastane)	21
Lisa 22. Otepää Lasteaia lisatuge vajavate laste märkamise ja toetamise juhend	21

EESSÕNA

Otepää Lasteaia õppekava lähtub Eesti Vabariigi seadustest (haridusseadus, koolieelse lasteasutuse seadus, koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava jt).

Eesti Vabariigi haridusseaduse paragrahv 24 sätestab, et **alusharidus omandatakse põhiliselt kodus ning selle eest vastutavad vanemad või neid asendavad isikud. Perekondlikku kasvatust toetavad ja täiendavad koolieelsed lasteasutused.**

Lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahvist 3 on **lasteaia põhiülesanne** lapse ealisi, soolisi, individuaalseid vajadusi ja iseärasusi arvestades:

- 1) luua võimalused ja tingimused tervikliku isiksuse kujunemiseks, kes on sotsiaalselt tundlik, vaimselt erk, ennastusaldav, kaasinimesi arvestav ja keskkonda väärtustav;
- 2) hoida ja tugevdada lapse tervist ning soodustada tema emotsionaalset, kõlbelist, sotsiaalset, vaimset ja kehalist arengut.

Otepää Lasteaia **moto**: laste tervis on asendamatu väärtus.

Lähtuvalt meie **visioonist** oleme kogukonna poolt hinnatud kaasaegne ja omanäoline lasteaed, kus toetame ning väärtustame nii suurt kui väikest.

Meie **missioon**: õppija ja õpetaja positiivne häälestus, loomisrõõm, märkamiskultuur ning heaolu oluliseks pidamine.

Meil on **viis põhiväärtust**.

Koostöö. Lapsevanematega koostöös ja usalduses loome aluse lapse kohanemisele, turvatunde tekkimisele ja koolivalmiduse saavutamisele.

Uuendusmeelsus. Oleme õpihimulised ja uuendusmeelsed, arendame ennast pidevalt.

Loovus. Loome inspireeriva ja loova keskkonna, oleme eeskujuks, mõistame ja toetame lapse andeid, motiveerime last liikuma ja avastama.

Sallivus. Hoolime kõikidest lastest, oleme igapäevaselt eeskujuks, mõistame ja toetame laste eripärasid ning õpetame ka lastele sallivust ja mõistmist erinevuste suhtes.

Tervis. Oleme lapse arengu ja tervise toetajad, aitame kaasa tervislike harjumuste kujunemisele, arendame toetavat psühhosotsiaalset keskkonda, tagame turvalise mängukeskkonna ja pakume mitmekesiseid liikumisvõimalusi.

1. LIIK JA ERIPÄRA

Otepää Lasteaed (edaspidi lasteaed) on Otepää valla munitsipaallasteasutus, milles toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles. Lasteaed on 1,5–7aastastele lastele hooldu ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus. **Lasteaed toetab lapse perekonda**, soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist. Lasteaed tegutseb kahes eraldi asetsevas hoones (edaspidi Võrukaela maja ja Pähklikese maja). Mõlemal majal on oma laul ja logo.

Lasteaias on **üheksa rühma**: üks sobitusrühm, kolm liitrühma ja viis aiarühma. Rühmad püütakse komplekteerida ühevanuselitest lastest. Rühmadel on oma nimed: Krõll, Lepatriinu, Mesimumm, Otike, Pähkclipureja, Sajajalgne, Kaisukarud, Maru-Mürad ja Mürakarud.

Lasteaia eripärad on järgmised:

- eesti rahvakultuuri järjepidevuse kandmine;
- tervisliku eluviisi propageerimine ja järgimine ning liikumisaktiivsust soodustavad tingimused;
- õuesõppe rakendamine;
- Võrukaelas õpiõue kasutamine.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on **lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös**, et kujuneksid eeldused igapäevaeluga toimetulekuks ja koolis õppimiseks. Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujunevad lapsel:

- terviklik ja positiivne minapilt;
- oskus mõista ümbritsevat keskkonda;
- eetiline käitumine ning algatusvõime;
- esmased tööharjumused;
- kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest;
- mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgistamise aluseks on õppekavas kirjeldatud lapse

üldoskused ja arengutulemused eri valdkondades.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on järgmised:

- laps on aktiivne õppija ja oskab teha valikuid;
- laps on loov ning julgeb avaldada oma arvamust ja ideid;
- laps hoolib kaaslastest, Eestist ja keskkonnast, sh väärtustab Otepääd ja selle lähiümbrust kui oma kodukohta;
- laps väärtustab tervislikku eluviisi ja liikumisaktiivsust;
- lapse arengut toetab lasteaia personali ning lastevanemate koostöö.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED

Otepää Lasteaias on õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks 14 põhimõtet.

1. Lapse individuaalsuse ja arengupotentsiaali arvestamine. Iga laps on eriline ja ainulaadne erinedes teistest nii oma omaduste, võimete, oskuste, kogemuste, teadmiste kui arengutempo poolest.

2. Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine. Lapsepõlves luuakse inimese elukaare alusmüür. Tervislikud eluviisid ja liikumisaktiivsus kujunevad harjumuseks kui nendega maast madalast koos kasvada. Lasteaed pakub lapsele mitmekülgselt ja tervislikku toitu, vanusele sobivat päevakava ning mitmekülgsed liikumisvõimalusi. Laps liigub peamiselt spontaanselt kui selleks on vajadus ja keskkonnatingimused seda soodustavad. Liikudes õpib laps keha tundma ja valitsema. Liikumispaid ja lapsega läbiviidavad tegevused pakuvad lapsele mitmekülgsed kehalisi kogemusi.

3. Lapse loovuse toetamine. Koolieelikud on sünnipäraselt loomingulised. Lapse loovuse toetamiseks julgustatakse last vabalt oma tundeid ja arvamusi väljendama ning neile oma hinnangut andma. Lapsel lubatakse olla originaalne ning innustatakse lahendama probleeme ja otsima probleemidele mitut lahendust. Toetatakse lapse fantaasiamänge.

4. Mängu kaudu õppimine. Laps õpib oma keskkonnas aktiivselt tegutsedes. Mäng on koolieelses eas lapse põhitegevus, mis vastab parimal moel tema vajadustele ja toetab isiksuse terviklikku arengut. Mäng võimaldab lapsel ümbritseva maailma sügavama tunnetuse kaudu omandada mõtlemis- ja probleemilahendusoskusi, eneseväljendamise- ja

suhtlemisoskusi ning empaatiavõimet, iseseisvust. Laps õpib siis, kui on aega mängida olulisi mängu.

5. Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine. Lasteaias luuakse lapsele erinevad võimalused ja toetatakse omaalgatust, teo- ja otsustusvõimet. Tegutsemiskultuuri aluseks on kombed, sõlmitud kokkulepped ja ühised väärtushinnangud. Lapselt oodatakse oma arvamuse avaldamist. Iga inimene on ainulaadne ning erinevustest peetakse lugu.

6. Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine. Pedagoog loob keskkonna, mis vastab lapse vanusele, huvidele, arengule. Keskkond on arengut soodustav, turvaline, lapsesõbralik, valikuid pakkuv. Lapsele luuakse võimalusi mitmete nähtustega tutvumiseks ja tegutsemiseks erinevates olukordades erineval viisil. Lapsel on võimalik tegutseda üksi, väikeses ja suures grupis.

7. Lapsele turvatunde, eduelamuse tagamine. Laps tunneb end turvaliselt siis, kui ta teab, mida võib teistelt oodata. Kokkulepete kehtestamine koos tegutsemiseks annab lapsele kindlus- ja turvatunde. Laps õpib siis, kui tal on hea olla. Selleks peab laps tundma eduelamust oma tegemistest ja õppimisest. Lapsele pakutakse tegevusi, mis vastavad tema arengule. Last hinnatakse temast endast lähtuvalt arvestades individuaalset edasiminekut.

8. Üldõpetusliku tööviisi rakendamine õppeprotsessis. Lapse tunnetus on koolieelses eas valdavalt terviklik ja see väljendub praktilise tegevuse kaudu. Seetõttu on oluline rajada õppe- ja kasvatusprotsess erinevate valdkondade teadmisi lõimivatele tegevustele, mis omakorda seostatakse teemade abil.

9. Kodu ja lasteasutus teevad koostööd. Lasteaed toetab lapse perekonda. Lapsevanem on partner, kes on kaasatud lasteaia igapäevatoösse ja kellega jagatakse vastutust. Koostöö kavandatakse läbi erinevate kaasamisvõimaluste: lastevanemate koosolekud, arenguvestlused, hoolekogu koosolekud, ühisüritused, individuaalsed vestlused, küsitlused.

10. Eesti kultuuritraditsioonide ja keele väärtustamine ning teiste kultuuride ja keelte eripäradega arvestamine. Lasteaia aastaringis järgitakse eesti kultuuritraditsioone ning rahvakalendritähtpäevi. Lastele tutvustatakse teiste kultuuride eripärasid printsiibil lähemalt kaugemale.

11. Oma kodukoha väärtustamine. Otepää looduskeskkonna, infrastruktuuri ja mitmekesiste sportimisvõimaluste kasutamine. Lapse lasteaias viibitud aja jooksul on tal võimalik:

- külastada Otepää erinevaid asutusi ja ettevõtteid;
- osaleda jalutus- ja õppekäikudel Otepää looduskaitsekohtadesse, kultuuri- ja ajalooliselt olulistesse paikadesse.

12. Tehnoloogiahariduse rakendamine. Toetatakse lapse oskust tulla toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu- ja õpikeskkonnas. Õpetatakse mõistma tehnoloogia olulisust, piiranguid. Kujundatakse arusaamist, et nüüdisaegne tehnoloogia on alati eesmärgipärane. Läbi tehnoloogiahariduse rakendamise kujuneb lapses suutlikkus olla uuendustele vastuvõtlikum.

13. Liikluskasvatuse lõimimine. Läbi liikluskasvatuse arenevad tunnetusprotsessid (taju ja tähelepanu), käsitletakse tehis- (nt sõidukid) ja sotsiaalset keskkonda (nt põhjus-tagajärg seosed). Rõhuasetused on järgmised: 1,5–3aastastel tajude arendamine; 3–5aastastel lisaks ohud liikluses, turvavarustus, grupiga liiklemine; 6–7aastastel ettevalmistus iseseisvaks liiklemiseks.

14. Muukeelsete laste toetamine. Kui laps on kakskeelne, siis lähtutakse õppetegevuse läbiviimisel sellest, millise õppekeelega koolis laps õppima asub. Lähtutakse printsiibist „üks isik, üks keel,” et tagada järjepidevus ja vähendada pinget. Keele arendamiseks kasutatakse igapäevaselt aeglasemat kõnet, lihtsamaid sõnu, kordusi, täiendavaid selgitusi.

3.1. Õpikäsitus

Õpikäsitus Otepää Lasteaias seisneb järgnevas:

- õppimise kui elukestva protsessi väärtustamises;
- lapse eripäraga arvestamises;
- lapse aktiivses kaasamises;
- lapse arenguks vajalike tingimuste loomises.

1. Õppimise kui elukestva protsessi väärtustamine. Õppimise tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise kaudu. Koolieelses eas on õppimisel oluline roll täiskasvanu eeskujul.

2. Lapse eripäraga arvestamine. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

3. Lapse aktiivne kaasamine. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

4. Lapse arenguks vajalike tingimuste loomine. Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

Otepää Lasteaia õppekava

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu enda ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

3.2. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu

Lasteaia õppekavas esitatakse õppe- ja kasvatustegevuse sisu järgmistes valdkondades:

- tervisekasvatus;
- mina ja keskkond;
- keel ja kõne;
- matemaatika;
- kunst;
- muusika;
- liikumine.

Valdkondade eeldatavaid tulemusi käsitletakse vanuserühmade kaupa.

Nimetatud valdkondade sisu kirjeldatakse lähtudes riiklikust õppekavast ja selle rakendamist toetavatest õpetaja käsiraamatutest. Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse **põhiteljeks on valdkond *mina ja keskkond***, millega lõimitakse tegevused teistes valdkondades unustamata muuhulgas mängulisi tegevusi.

Lisaks valdkondadele eristatakse õppekavas nelja **üldoskuste** rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- enesekohased oskused.

3.3. Valdkondade sisu ja eeldatavad tulemused vanusegruppide kaupa

Üldoskuste eeldatavad tulemused ning valdkondade eesmärgid, sisu, põhimõtted ja eeldatavad tulemused on vanusegruppide kaupa esitatud lisades 1–8.

Lisa 1. Üldoskused

Lisa 2. Valdkond *tervisekasvatus*

Otepää Lasteaia õppekava

Lisa 3. Valdkond *mina ja keskkond*

Lisa 4. Valdkond *keel ja kõne*

Lisa 5. Valdkond *matemaatika*

Lisa 6. Valdkond *kunst*

Lisa 7. Valdkond *muusika*

Lisa 8. Valdkond *liikumine*

3.3.1. Tervisekasvatus

Lisaks riiklikus õppekavas ettenähtud valdkondadele on Otepää Lasteaias ühe valdkonnana esitatud **tervisekasvatus**. Valdkonna eesmärgid ja tegevused on tihedalt seotud valdkonnaga *mina ja keskkond* ning üldoskusega. Tervisekasvatuse läbiviimisel kasutatakse mitmeid omavahel seostatud tegevusi nagu vaatlemine, uurimine, kuulamine, kõnelemine, arutlemine, probleemide püstitamine, järelduste tegemine, katsetamine, dramatiseeringud, muusika-, kunsti- ja liikumistegevused.

Tervisekasvatuse valdkond kajastub kuukavades ning õppeaasta tegevuskavades. Tervisekasvatuse valdkond rakendub lisaks igapäevastele õppe- ja kasvatustegevustele ka üritustes ja koostöös lapsevanemate ning piirkondlike asutustega, ohtude pidevas märkamises ja kõrvaldamises.

Üheks tervisekasvatuse valdkonna alateemaks on **väärtuskasvatus**. Väärtuskasvatuse aluseks on lasteaia arengukavas fikseeritud põhiväärtused.

Väärtuskasvatuse alateema koondab enda alla vaimse ja emotsionaalse tervise, sotsiaalsete oskuste kujundamise, sallivuse ja hoolivuse, viisaka käitumise ning tunded ja emotsioonid.

Vältimaks sotsiaalset tõrjutust, on väärtuskasvatuse eesmärgiks, et laps:

- tunnetab enda rolli kollektiivis;
- käitub üldtunnustatud normide kohaselt;
- on salliv eakaaslaste suhtes;
- julgeb ennast kaaslastele avada;
- väljendab oma tundeid sobival viisil;
- arutleb, analüüsib ning otsib lahendusi.

Väärtuskasvatuslik tegevus soodustab koostööd lasteaia ning lapsevanemate vahel. Lasteaias luuakse lastes kindlustunne, et kõik neid ümbritsevad täiskasvanud suhtuvad neisse positiivselt. Väärtuskasvatuse rakendumisel on väga oluline täiskasvanu isiklik

Otepää Lasteaia õppekava

eeskuju. Väärtustel tuginevat kasvatust toetavad ühiselt koostatud kokkulepped, mille abil tagatakse kord lastes hirmu tekitamata.

Väärtuskasvatust toetavad tegevused on:

- mitmesuguste väärtuste tundmaõppimine läbi mõistete, näidete, lugude ja arutelude;
- väärtuste õppimine läbi loovmängu ja kavandatud tegevuse;
- väärtuste kogemine lauludes, tantsus, muusikas, liikumises ja teistes rõõmupakkuvates tegevustes;
- väärtustel põhinevate sotsiaalsete suhtlemisoskuste õppimine ja harjutamine kaaslaste ning täiskasvanutega.

4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS JA KAVANDAMINE

Lasteaias korraldatakse õppe- ja kasvatustegevust õppeaastate kaupa. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini.

4.1. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused

Lasteaias kulgeb lapse päev **päevakava** alusel (Lisa 9 Päevakava). Päevakava lähtub õigusaktist "Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale." Päevakava on rühmades erinev ning sõltub rühma laste vanusest. Päevakava määrab kindlaks laste päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ning pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Päevakava võimaldab lastele sujuva ülemineku ühelt tegevuselt teisele. Päevakava koostatakse iga õppeaasta algul rühma tegevuskava ühe osana.

Iga õppeaasta alguses koostatakse **lasteaia õppeaasta tegevuskava**, mille alusel koostavad rühmaõpetajad ELIIS.eu keskkonnas rühma õppeaasta tegevuskava.

4.2. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine rühmas

Rühma õppeaasta tegevuskava (Lisa 10. Rühma tegevuskava ja stendi kohustuslikud osad) koostamisel võetakse arvesse lasteaia õppeaasta tegevuskava, lasteaia õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteid, lasteaia eripärasid, laste arengu analüüsi, laste huvisid ja rühma soolist koosseisu.

Septembrist maini kavandatakse õppetegevust **kuu- või projektiplaanidena**. Suveperioodil toimub õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade sisu kordamine ning valdavalt toimuvad

Otepää Lasteaia õppekava

mängulised tegevused õues. Kuuplaanid esitatakse e-keskkonnas ELIIS.eu hiljemalt planeeritud kuu esimeseks kuupäevaks. Projektiplaanide algus- ja lõpuajad lähtuvad lastepoolsest huvist. Rühmades, kus õppetegevus tugineb projektiõppel, koostatakse ainult projektiplaane ja uue projekti ootuses kuukava ei looda.

Nii kuu- kui projektiplaani koostamise aluseks on e-keskkonnas ELIIS.eu olemasolev mall.

4.2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine liitrühmas

Liitrühma õppe- ja kasvatustegevusi kavandades seatakse eri vanuserühmade laste tegevusele eakohased eesmärgid, et kõik lapsed saaksid igakülgset arened. Liitrühma perioodiplaanis kajastuvad vähemalt kahe vanuserühma eesmärgid ja tegevused.

Liitrühma tegevusi kavandades:

- arvestatakse laste arengutaset ja -tempot;
- pakutakse lastele tegevusi nii sarnase kui ka erineva koosseisuga rühmades, st valikuvõimalust tegutseda ühevanuste või eri vanuses laste hulgas;
- tegevuste aega kavandades arvestatakse, et tegevuse varem lõpetanud lastele võib anda teise tegevuse, mis ei pruugi olla ainult vabategevus, vaid võib olla ka organiseeritud tegevus;
- järkjärgulise tegevuse puhul on soovitatav iseseisvaks tegevuseks kavandada tuttav või kordamist vajav materjal.

4.3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus rühmas

Lasteaias korraldatakse rühmades õppe- ja kasvatustegevust üldõpetusliku tööviisi järgi või lähtudes projektõppest, tegevusi lõimides ning lasteaia õppekava õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteid järgides.

Õppe- ja kasvatustegevust korraldades lähtutakse alljärgnevast:

- Lõimitakse valdkondi ja teemasid.
- Kuu jooksul lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.
- Õppe- ja kasvatustegevusi seostatakse eelkõige Otepää ning Otepää lähiümbruse inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.
- Õppe- ja kasvatustegevused viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas.

Otepää Lasteaia õppekava

- Õppe- ja kasvatustegevusi läbi viies arvestavad õpetajad laste keskendumisvõimet ja tähelepanu.

4.3.1. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus liitrühmas

Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel liitrühmas arvestab õpetaja laste tegelikku arengutaset, et jagada lapsed võimalikult sobilikesse rühmadesse.

Liitrühmas on töö organiseerimiseks erinevad viisid.

- Kogu rühm tegeleb üht liiki tegevusega, mis tavaliselt toimub hommikuringis. See tegevus sobib häälestamiseks, teema sissejuhatamiseks, kokkulepete sõlmimiseks ja üldiste juhendite andmiseks, õppekäikudeks, keele ja kõne valdkonna tegevusteks (vaatlemine, uurimine, lavastusmäng jm).
- Kogu rühm tegeleb ühte liiki tegevusega, kuid ülesande raskusaste on vanuseti erinev.
- Tegevus on üheaegne, kuid nooremal ja vanemal rühmal on see erinev.
- Tegevus toimub ainult ühe vanusegrupiga, kui teine vanusegrupp on liikumis- või muusikategevuses.

4.4. Õppe- ja kasvatustegevuse analüüs

Kuukava analüüs esitatakse hiljemalt analüüsitavale kuule järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks ning see lähtub kuukavas seatud eesmärkidest ja nende täitmisest. Analüüs sisaldab arutelu, millest selgub, kuidas valdkondadele seatud eesmärgid täitusid ning see esitatakse ELIIS.eu keskkonnas. Projektiplaani analüüsitakse nii selle kestel kui lõppedes.

Maikuu teises pooles esitatakse ELIIS.eu keskkonnas õppe- ja kasvatustegevuse analüüs rühma kohta tervikuna (Lisa 11. Rühma õppeaasta aruanne). Analüüs on aluseks järgmise õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele rühmas ning see on rühma järgmise õppeaasta tegevuskava osa. Muusika- ja liikumisõpetaja esitavad aruande lähtudes neile etteantud nõuetest (Lisa 12. Muusika- ja liikumisõpetaja õppeaasta aruanne). Logopeed ja eripedagoog koostavad aruande vabas vormis. Kõik lasteaia töötajad täidavad aprillikuu alguseks eneseanalüüsi (Lisa 13. Otepää Lasteaia töötajate eneseanalüüs).

4.5. Õpetaja vastutus õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja kavandamisel

Tegemist on jagatud vastutusega, mis tähendab, et lapse arengu toetamisel **tehakse koostööd lapsevanematega**. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatustegevuse kavandamises, saada tagasisidet lapse arengust ning osaleda partnerina lapse arengu

toetamises. Õpetaja loob lapsevanemaid kaasates lapse arengut toetava kasvu- ja õpikeskkonna. Soodsa kasvukeskkonna loomiseks võib õpetaja küsida lapsevanematelt täiendavat infot kodu ja lapse kohta vestluse või ankeedi kujul.

Õpetaja vastutab õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja kavandamisel alljärgneva eest.

- Lapse areng on dokumenteeritud.

1) Igal lapsel on nõuetele vastav arengumapp (nõuded esitatud käesoleva õppekava punktis 5.2.).

2) Arenguvestluse toimumise ajaks on täidetud lapse arengukaart (v.a lasteaia esimene ja viimane rühm – alustavas rühmas toimub vestlus sügisel, kuid kaart täidetakse maikuuks, viimases rühmas täidetakse ainult koolivalmiduskaart.

3) Arenguvestlused on dokumenteeritud (arenguvestluse kokkuvõte).

4) Õpetaja on lapse viimasel lasteaia-aastal täitnud lapse koolivalmiduskaardi.

- Õppe- ja kasvatustegevust puudutav dokumentatsioon on esitatud õigeaegselt ja korrektselt (perioodi- või projektiplaan, perioodiplaani analüüs, päeviku sissekanded, stend, rühma õppeaasta tegevuskava, õppeaasta analüüs, eneseanalüüs).

5. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

5.1. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted

Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust kas rühmas toimuval lastevanemate koosolekul või arenguvestluse käigus.

Lapse esimesel lasteaia-aastal dokumenteeritakse lapse areng ELIIS.eu-s 1-2aastase lapse arengukaardis (Lisa 20. Otepää Lasteaia lapse arengukaart (1-2aastane), järgmistel aastatel täidetakse 3–6aastase lapse arengukaarti (Lisa 21. Otepää Lasteaia lapse arengukaart (3–6aastane) ning viimasel lasteaia-aastal täidavad õpetajad koolivalmiduskaarti (Lisa 14.

Otepää Lasteaia õppekava

Koolivalmiduskaart). Laste arengu jälgimiseks ja analüüsimiseks kasutatakse vaatlusi, vestlusi, intervjuusid, kunstitööde analüüse, erinevaid teste, tabelmaterjale. Tabelmaterjale, mille põhjal arengukaarte täidetakse, säilitatakse pärast lapse lasteaia lõpetamist viis aastat lapse rühmas või lasteaia direktori kabinetis.

Lapse arengu hindamisel võetakse aluseks

- lapse vanust ja eripära;
- lasteaia õppekavas välja toodud õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade tulemusi;
- meetodilist materjali.

Lapse arengut kirjeldatakse

- lähtuvalt lapsest;
- väärtustades saavutatut;
- tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

5.2. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise korraldus

Igale lapsele koostatakse isiklik arengumapp, mis sisaldab erinevaid lapse arengut tõestavaid materjale. Kogu materjal kogutakse kokku ühte arengumappi, mida igal õppeaastal täiendatakse. Lapse arengumappi koguvad infot pedagoogid.

Arengumapis on:

- tiitelleht;
- vahelehed õppeaastate kaupa;
- lapse käe-või jalajälg (esimesel ja viimasel lasteaia-aastal);
- joonistused, millega hinnata lapse arengut alates 3ndast eluaastast (nt „Mina ise”; „Inimene, maja, puu”; „Perepilt”);
- lapse enda valitud lemmik kunstitöö (põhjendusega);
- õpetaja valitud kunstitöö, mis annab ülevaate lapse saavutusest;
- lapsevanema(te)ga läbiviidud arenguvestluste kokkuvõtted;
- muud materjalid, mis näitavad lapse arengut.

Vähemalt üks kord õppeaastas viivad õpetajad lapsevanematega läbi **arenguvestluse** (Lisa 16. Arenguvestluse kokkuvõte). Arenguvestluse läbiviimisel lähtutakse konkreetse rühma laste vanusest. See tähendab, et lasteaia esimese ja viimase rühma arenguvestlused toimuvad võimalusel vastavalt esimese/viimase õppeaasta sügisperioodil. Ülejäänud rühmade puhul võib arenguvestlus toimuda õppeaasta kevadperioodil.

Rühma tulnud uute laste vanematega võivad õpetajad teha tutvumisvestluse, mis toimub

Otepää Lasteaia õppekava

võimalikult kiiresti peale lapse lasteaeda tulekut ning keskendub peamiselt koduse kasvukeskkonna väljaselgitamisele. Arenguestluseks koostab õpetaja ettevalmistava küsimustiku, mille võib anda vanemale eelnevalt täitmiseks. Lapsevanem saab tagasisidet lapse arengust arengumapi kaudu. Arenguestluse viib/viivad läbi rühmaõpetaja/rühmaõpetajad, kuid vajadusel kaasatakse ka teisi erialaspetsialiste. Arenguestluse kuupäev, sellest osavõtjad fikseeritakse ja kokkuvõtte lisatakse lapse arengumappi. Osapoolte kokkuleppel võib arenguestlusi läbi viia ka telefoni teel või turvalises interneti keskkonnas. Kui lapsevanem loobub mingil põhjusel arenguestlusest, tuleb see õpetajal lapsevanema allkirjaga fikseerida. Korduval keeldumisel võib lasteaed pöörduda abi saamiseks pidaja poole.

Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul toimuv arenguestlus

- annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

6–7aastaste laste areng fikseeritakse ka **koolivalmiduskaardis** (Lisa 14. Koolivalmiduskaart, Lisa 15. Koolivalmiduskaardi juhend). Koolivalmiduskaardis hindavad lapse arengut ka liikumis- ja muusikaõpetaja. Tugispetsialistid toovad esile vaid selle osa, mis on vajalik koolis töötavale spetsialistile. Koolivalmiduskaart täidetakse hiljemalt 15. maiks. Koolivalmiduskaardi allkirjastavad selle täitmisel osalenud isikud, lapsevanem ja direktor. Kui laps vajab lasteaiaõpetajate hinnangul **koolipikendust**, siis antakse lapsevanemale vastavasisuline soovitus. Lapsevanem otsustab, kas pöördub nõustamiskomisjoni poole. Koolipikenduse soovitus tuuakse välja koolivalmiduskaardil.

Lisaks arengumapile ja koolivalmiduskaardile saab laps lasteaia lõpetamisel **lõputunnistuse**, mis sisaldab kohustuslike elementidena lasteaia logo; lasteaia maja nime; sõna *tunnistus*; lapse nime; lauset *on läbinud lasteaia õppekava*; rühmapersonali, muusika-, liikumisõpetaja ja direktori nimesid, allkirju ning väljaandmise kuupäeva (Lisa 17. Pähklikese tunnistus, Lisa 18. Võrukaela tunnistus).

6. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE

Lähtuvalt Otepää Lasteaia lisatuge vajavate laste märkamise ja toetamise juhendist (Lisa 22) on laps erivajadusega (s.t vajab lisatuge), kui tema võimetest, terviseseisundist, keelelisest

ja kultuurilisest taustast või isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas. Erivajadustega lastega tehtava töö peaesmärgiks on saavutada olukord, kus laps saab elada täisväärtuslikku elu vaatamata erivajadusele. Meie töö põhimõtteks on arenguliste erivajaduste võimalikult varajane märkamine, õigeaegne ja läbimõeldud sekkumine, lapsevanemate ja õppeasutuse personali toetamine, meeskonnatöö. Erivajadustega lapse arengu toetamiseks töötavad lasteaias logopeedid ja eripedagoog.

6.1. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamiseks lasteaias teevad koostööd rühmaõpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja, logopeed ning eripedagoog. Erivajaduste märkamiseks viiakse lasteaias läbi laste arengutaseme järjepidevat hindamist. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid koostöös logopeedi, eripedagoogi ning muusika- ja liikumisõpetajatega lapsele individuaalse arenduskava (edaspidi IAK, Lisa 19. IAK). IAK koostamist alustab rühmaõpetaja Rajaleidja soovitusel. **AK-s** määratakse arengulisi erivajadusi arvestava õpetuse individuaalsed eesmärgid ja toetavad tegevused ning lapsevanema poolt läbiviidavad toetavad tegevused kodus. IAK koostatakse lapsele kindlaks ajavahemikuks neis arenguvaldkondades, milles tema arengutase erineb eeldatavast eakohasest tasemest. Olenevalt erivajadustest esitab IAK lapse arengule rühma õppekavaga võrreldes kas kõrgendatud nõudmisi (andekad lapsed) või vähendatud nõudmisi (arengulise mahajäämusega lapsed). Lapsevanemaid nõustatakse lapse erivajaduste ja koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimustes.

Erivajadusega lapse arengu toetamise korraldus on kirjeldatud dokumendis „Otepää Lasteaia lisatuge vajavate laste märkamise ja toetamise juhend”.

7. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA

Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. **Lasteasutus toetab lapse perekonda**, et soodustada lapse kasvamist ja arenemist.

7.1. Lapsevanemaga koostöö põhimõtted

Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatusgevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu

Otepää Lasteaia õppekava

õppe- ja kasvatusküsimustes. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

Lasteaias tegutseb hoolekogu, kelle ülesandeks on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning teha sellesuunalist koostööd lasteaia personaliga. Hoolekogu tööd reguleerib Otepää Lasteaia hoolekogu põhimäärus.

7.2. Lapsevanemaga koostöö korraldus

Koostöö lapsevanematega planeeritakse rühma tegevuskavasse.

Erinevaid koostöövorme: hoolekogu tegevused, lastevanemate koosolek, arenguestluste läbiviimine, rahulolu-uuring jm küsitlused, suhtlemine laste toomise ja viimise ajal, ühisüritused, talgud, kirjalikud teated stendil ja koduleheküljel, lektorid lasteaias, suunav kirjandus lasteaia kodulehel.

- Septembrikuu lõpuks valivad vanemad igast rühmast **hoolekogu** koosseisu ühe esindaja. Hoolekogu koosolekud toimuvad lasteaias vähemalt üks kord kvartalis. Hoolekogu koosolekute protokollid on avalikustatud lasteaia koduleheküljel.
- Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise kohta saab lapsevanem infot rühma **lastevanemate koosolekul**. Koosolek kutsutakse kokku vähemalt üks kord õppeaastas, üldjuhul septembris.
- Lapse arengu kohta antakse lapsevanemale infot vähemalt kord õppeaastas toimival **arenguestlusel**.
- Lasteaias toimuva kohta jagatakse infot peamiselt ELIIS.eu vahendusel, aga ka lasteaia kodulehe ja rühma stendi (Lisa 10. Rühma tegevuskava ja stendi kohustuslikud osad) kaudu.
- Lastevanemate ootuste väljaselgitamiseks ja tagasiside saamiseks viiakse igal aastal läbi **rahulolu-uuringud**. Uuringu tulemustest antakse lapsevanemale tagasisidet lastevanemate üldkoosolekul, rühmakoosolekul või esitatakse tulemused lasteaia kodulehel.

8. ÕPPEKAVA UUENDAMINE, TÄIENDAMINE JA AVALIKUSTAMINE

Otepää Lasteaia õppekava on arenev dokument, mille **uuendamine ja muutmine** toimub alljärgnevatel põhjustel:

Otepää Lasteaia õppekava

- seaduse ja omavalitsuse määruste muutumisel;
- parendamise eesmärgil ja uute ettepanekute tegemisel.

Õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid on võimalik esitada lasteaia pedagoogidel pedagoogilisel nõupidamisel ja lapsevanematel hoolekogu esindaja vahendusel hoolekogu koosolekul. Ettepanekud arutatakse läbi ja võetakse vastu pedagoogilises nõukogus. Vajadusel moodustatakse vastavad töögrupid.

Lasteaia õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtutakse sisehindamise tulemustest ja lapse arengu hindamise tulemustest, kus kajastub, kuidas soodustab õppekava ning sellest lähtuv õppe- ja kasvatustegevus laste arengut, mängu ning õppimist. Õppekava rakendumist analüüsitakse pedagoogilisel nõukogul üks kord õppeaastas (mai-juuni). Analüüsi tulemused on aluseks õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisele järgmisel õppeaastal ning vajadusel õppekava uuendamisele ja täiendamisele.

Õppekava muutmise reglemendi kohaselt jälgivad ja hindavad pedagoogid õppekava uuendamise ja muutmise vajadust. Ettepanekud esitatakse pedagoogilisele nõukogule või hoolekogule. Pedagoogiline nõukogu, koostöös hoolekoguga vaatab ettepanekud läbi ja kooskõlastab need. Lasteaia õppekava kinnitab lasteaia direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

Otepää Lasteaia õppekava **avalikustatakse** lasteaia kodulehel, ilma lisadeta.

KOOSKÕLASTUSED

Otepää Lasteaia õppekava on kooskõlastatud:

- Lasteaed Võrukael pedagoogilise nõukogu otsus nr 3 (1-5/1, 21.09.2011).
- Lasteaed Pähklike pedagoogilise nõukogu otsus nr 1 (1-5/1, 04.10.2011).
- Lasteaed Pähklike hoolekogu otsus nr 3 (1-6/1, 11.10.2011).
- Lasteaed Võrukael hoolekogu (1-6/1, 13.10.2011).
- Otepää Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsus nr 1 (1-5/3, 09.03.2020).
- Otepää Lasteaia hoolekogu otsus nr 3 (1-6/1, 06.10.2020).
- Otepää Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsus nr 1 (1-5/1, 20.04.2021).
- Otepää Lasteaia hoolekogu otsus nr 1 (1-6/3, 11.05.2021).

Otepää Lasteaia õppekava

- Otepää Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsus nr 6 (1-5/1, 19.09.2024).
- Otepää Lasteaia hoolekogu otsus nr 8 (1-6/1, 11.11.2024).
- Otepää Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsus nr 1 (1-5/3, 5.03.2025).
- Otepää Lasteaia hoolekogu otsus nr 1 (1-6/2, 17.03.2025).

LISAD

Lisa 1. Üldoskused

Lisa 2. Valdkond tervisekasvatus

Lisa 3. Valdkond mina ja keskkond

Lisa 4. Valdkond keel ja kõne

Lisa 5. Valdkond matemaatika

Lisa 6. Valdkond kunst

Lisa 7. Valdkond muusika

Lisa 8. Valdkond liikumine

Lisa 9. Päevakava

Lisa 10. Rühma tegevuskava ja stendi kohustuslikud osad

Lisa 11. Rühma õppeaasta aruanne

Lisa 12. Muusika- ja liikumisõpetaja õppeaasta aruanne

Lisa 13. Otepää Lasteaia töötajate eneseanalüüs

Lisa 14. Koolivalmiduskaart

Lisa 15. Koolivalmiduskaardi juhend

Lisa 16. Arenguestluse kokkuvõte

Lisa 17. Pähklikese tunnistus

Lisa 18. Võrukaela tunnistus

Lisa 19. IAK

Lisa 20. Otepää Lasteaia lapse arengukaart (1-2aastane)

Lisa 21. Otepää Lasteaia lapse arengukaart (3–6aastane)

Lisa 22. Otepää Lasteaia lisatuge vajavate laste märkamise ja toetamise juhend